

קובץ

האור לחיים

שנה רביעית

מאמרים ושיחות

מרן ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת שופטים תשפ"א

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
20:51	20:00	19:10*	י-ם
20:48	19:57	19:07	ת"א
20:51	20:00	19:10	חיפה
20:48	19:58	19:08	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 18:50

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת שופטים תשפ"א

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחריוך" - חומש דברים

1 יש מישהו מעליך!

פניני אור החיים הקדוש:

8 הדרך לנצח במלחמת היצר

פרשה למעשה:

12 מעלת הדיין הדן דין אמת

14 כוחו של השוחד

17 שלא יופסדו המנהלים

21 המבחן לפנימיות האדם

יש משהו מעליך!

להעמידו על מקומו, ולהזכיר לו שעליו להיות משועבד למלכו של עולם.

שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים תִּתֶּן לָהּ בְּכָל שְׁעָרֶיהָ...
וְשִׁפְטוּ אֶת הָעָם מִשִּׁפְט צֶדֶק (דברים טו,
יח).

לא בכדי נקראת פרשה זו של "שופטים ושוטרים תתן לך" דווקא בימי אלול.

מרן הגרא"מ שך זצ"ל ביאר, שהקב"ה ציווה למנות שופטים ושוטרים כדי להזכירנו שאיננו חיים לעצמנו ולא פועלים על פי רצונותינו - אלא

הימים הללו - בהם
נקראים אנו
לעשות חשבון
נפש ולחשב
הפסד מצווה כנגד
שכרה ושכר
עבירה כנגד
הפסדה - מחייבים
אותנו לחשוב מדי
יום ביומו על
מעשינו.

השפיטה והביקורת

העצמית גורמת לאדם

שיראה את עצמו

רחוק, ולא ידמיין

שהוא מושלם...

רצונותינו ועלינו לכופף את עצמנו בהתאם לרצונו יתברך!

היצר הרע נותן לנו שוחד שהוא גדול יותר מכל סוגי השוחד שקיימים בעולם - הוא מספק לנו הנאה

מיידית.

בכל ערב צריך כל אחד לשבת עם עצמו במשך כמה דקות ולחשוב: איך היה היום שעבר עלי? איך שמרתי את הפה? איך שמרתי את עיניי? איך למדתי? איך בירכתי?

היצר קורא לאדם: בא תאכל ותשתה, בא תפטפט... ומשכיח ממנו את דברי תורתנו הקדושה, והשופטים והשוטרים נועדו לעצור את האדם,

אני את הרשע שיודע שהוא רשע, יותר מאשר הצדיק שיודע שהוא צדיק" ... כולם השתוממו - איך יתכן שיאמר כך?

הסביר: רשע שהוא יודע שהוא רשע יודע את האמת על עצמו. אדם שנמצא באמת, הוא מחובר למהוה אמיתי. הקב"ה אמת וחיותו אמת, כל דבריו גם כן אמת, ואם כן - אותו רשע מחובר למהוה שקשור להקב"ה.

אוהב אני את מי שמחובר לאמת, ויודע אני כי יכול הוא להגיע על ידי האמת שלו למטרה האמיתית.

אך הצדיק, המשלה את עצמו שהוא צדיק, הרי קיימא לן ש'אין צדיק בְּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יִחָטָא' (שם ז, כ) - אין מציאות שיהיה בעולם הזה מישהו מושלם שיעשה טוב ולא יחטא, נמצא שאם הוא חושב שהוא צדיק, הוא

"וְדַע כִּי עַל כָּל אֵלֶּה יִבְיָאֵד הַאֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט" (קהלת יא, ט) - עומדים אנו לפני משפט וכל אחד צריך להכין את עצמו.

הקב"ה עשה עימנו חסד ונתן לנו שלוש ימי הכנה כדי לפשפש במעשינו ולהתכונן לקראת יום הדין. הוא רוצה שנתכונן כדי שחלילה וחס לא יהיה לנו דין קשה אלא שנזכה בדין, אך הוא דיין אמת שדן דין אמת לאמיתו.

השפיטה והביקורת העצמית גורמת לאדם שיראה את עצמו רחוק, ולא ידמיין שהוא מושלם... כל הרואה את עצמו רחוק - יוכל להתקרב, ואילו הרואה את עצמו קרוב מאוד - ה' ירחם עליו...

החזוה מלובלין זצ"ל נהג לומר: "אוהב

ובחושך הוא עלול ללכת לאיבוד.

אדם היודע שהוא רחוק, יש לו את המרץ להשקיע ולהשיג את המטרה. כך החושב שהוא רחוק מן התורה ומחשיב את עצמו רק לתלמיד, ילמד וילמד כל הזמן, עד שיגיע לחכמת התורה, אבל מי שחושב שהוא חכם וכבר אינו תלמיד ואינו צריך ללמוד - אין הוא לא תלמיד ולא חכם...

לפיכך מורה התורה: "שופטים ושוטרים תיתן לך" - שים על עצמך שופטים ושוטרים שייסרו אותך ויעמדו על המשמר.

שופטים ושוטרים שתצטרך לענות לשאלותיהם: האם למדת היום? מתי תלמד יותר? איך לא למדת בכלל? הם יביאו אותך למחשבה: אני רוצה עוד ועוד, ואז תפסיק לבעור בכ הדעה שאתה בסדר גמור ויותר טוב מכולם...

כאשר הגיע האדמו"ר רבי חיים מצאנז "זצ"ל, בעל ה"דברי חיים", לעיר טרנוב, קבלוהו בכבוד מלכים.

העיר טרנוב היתה עיר ואם בישראל,

דבוק לדבר שהוא שקר, והקב"ה שונא את השקר, וממילא שונא גם אותו, ומכיון שהקב"ה שונא אותו - איך יכול אני לאהוב אותו?!...!

ה"ישמח משה", שהיה אחד מן האדמו"רים הקדושים והצדיקים, אמר: החכמים בעם ישראל מכונים תלמידי חכמים - "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם" (ברכות סד ע"א).

מדוע?

משום שרק מי שמתייחס לעצמו כאל תלמיד, ויודע שהתורה ארוכה מארץ מידה ויש ללמוד וללמוד אותה ועדיין הוא רחוק ורחוק ממנה... - יש לו סיכוי והוא יוכל לשעוט קדימה.

לעומת זאת, כשהאדם בטוח שהוא חכם וקרוב - אוי ואבוי לו! לא לאור הוא קרוב, כי אם לחושך, וממילא - איבד את הכל!

אדם מפליג בים, ורואה כי עדיין מרחק אדיר ישנו בינו לבין החוף. הוא שועט בזריזות כדי להספיק להגיע, שכן יודע הוא שעוד מעט תשקע השמש,

וישים על עצמו שופטים ושוטרים, הוא ישפוט עצמו וירגיש שהוא נשאר ללא שום דרגה, ואם כן מדוע מכבדים אותו? ואיך אפשר להמשיך לחשוב שיש בו משהו?!

שפוט עצמך תחילה!

הגמרא (בבא בתרא ס"ע"א) מביאה מעשה באדם שהיה לו בחצרו אילן שנופו היה נוטה לרשות הרבים. גם בחצר ביתו של רבי ינאי היה אילן כזה שנופו נוטה לרשות הרבים.

באו העוברים והשבים ודרשו מאותו אדם לקצוץ את הענפים שנופלים לרשות הרבים. הלך האיש לרבי ינאי ושאל אותו כיצד לנהוג.

אמר לו רבי ינאי: "לך עכשיו וחזור אלי מחר."

בלילה שלח רבי ינאי אנשים שיקצו את הענפים באילן שבחצרו הפונים לרשות הרבים.

למחרת בא האיש לשמוע את תשובתו של רבי ינאי. אמר לו רבי ינאי: "לך וקצוץ את ענפי האילן

תושביה ידעו להעריך תלמיד חכם ויצאו מגדרם כדי לכבדו כמלך ממש. אלא, שכל משך זמן הנסיעה לטרנוב ישב ה"דברי חיים" בעגלה כשפניו עצובות, ובהגיעו לעיר, כשיצא מן המרכבה וראה את כל הקהל שבא לקבל אותו - את כל הרבנים וכל הילדים שיצאו מתלמודי התורה והקהל שיצא לקבל את פניו - נעשה עצוב עוד יותר.

הבחין בכך בנו ושאל: "אבא, מדוע אתה עצוב כל כך?"

נענה ואמר: "דומה אני כעת לגנרל שנהג שלא כשורה ונתפס. הביאוהו לבית משפט לדון אותו, וכעונש - הורידו את דרגותיו והוא נעשה חייל פשוט, אלא שהחיילים המלווים אותו לבית משפט אינם יודעים על כך, והם ממשיכים לכבדו כגנרל..."

"למי כל הקהל הקדוש הזה מצדיע? הרי אני בסך הכל חייל פשוט... הם חושבים שאני גנרל ולכן מצדיעים ואינם יודעים כי אני אדם פשוט..."

כך חושבים אנשים גדולים על עצמם! אם יקיים האדם את ציווי התורה

ממשיכה הגמרא ושואלת: מדוע הוא לא אמר לאותו אדם: לך וקצוץ את האילן שלך, ואחר כך אני אקצוץ את שלי?

כבר דרש ריש לקיש את הפסוק (צפניה ב, א) "התקושו וקושו" - "קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים" - תקן את פגמך שלך לפני שאתה דורש מזולתך לתקן את פגמיו.

וזה שאומרת התורה: "שופטים ושוטרים תיתן לך בכל שעריך" - תחילה יהיה השופט של עצמך, שלא יטענו כנגדך: "קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים". ואם תעשה כן, תוכל לשפוט את העם משפט צדק.

רב שמעמיד תלמידים חייב להיות הדיין של עצמו בעניינים שבינו לבין תלמידיו. הרי מדובר בדיני נפשות ממש.

שבחצרך הפונים לרשות הרבים". אמר לו: "והרי גם בחצר ביתך יש עץ כזה..."

אמר לו רבי ינאי: "לך וראה את האילן שבחצרי, אם הענפים שלו קצוצים - קצוץ את שלך, ואם הענפים שלו אינם קצוצים - אל תקצוץ גם אתה".

שואלת הגמרא: "מעיקרא מאי סבר ולבסוף מאי סבר?" מדוע מלכתחילה השאיר רבי ינאי את ענפי האילן שבחצרו שנטו לרשות הרבים, ומה גרם לו שלבסוף החליט לקצוץ אותם?

ומתרצת הגמרא: מתחילה הוא סבר שענפי האילן הנוטים לרשות הרבים דוקא מועילים לעוברים ושבים, שהרי הם מצלים עליהם. אך כאשר נוכח לדעת שהם מתלוננים על האילן של האחר, הבין שהדבר מפריע להם, ורק משום כבודו של רבי ינאי לא התלוננו על האילן שלו.

ברוך הוא..."

אמר הרב ניימן: "דברי הרב חדרו לעצמותיי. הבנתי שכך צריך רב להתייחס אל תלמידיו. זה לא הבן של ראובן או שמעון, זה הבן של הקדוש ברוך הוא!"

נתאר לעצמנו שיש לרב תלמיד שהוא בנו של גדול הדור, או בנו של איזה עשיר מופלג. באופן טבעי היחס אליו מיוחד יותר. כשהוא מלמד אותו, הוא חושב בליבו: הרי זה בנו של גדול הדור; זה בנו של העשיר הגדול. אבל במחשבה שניה, יש כאן עיוות. כל אחד ואחד מהתלמידים אינו רק בנו של גדול הדור, אלא בנו של הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו! אם כך יתייחס הרב אל כל אחד מתלמידיו, הכל יראה אחרת. הוא יאהב אותם אהבת אין קץ ויהיה מסור אליהם בכל נפשו ומאודו.

הגמרא (תענית כד ע"א) מספרת על רב שגזר תענית ציבור על עצירת גשמים, אך ללא הועיל. היה שם יהודי פשוט שניגש לתיבה להתפלל. ברגע שאמר

אחריות גדולה מוטלת על הרב! כמה מחשבה ותבונה נדרשות ממנו, כמה זהירות ושיקול הדעת צריך הרב להפעיל בכל עניין ועניין.

הרי לעתים קו דק מבדיל בין הצלחה לכישלון, כפסע בין חיים לבין מיתה רוחנית ח"ו.

רבי יעקב נוימן זצ"ל, ראש ישיבת "אור ישראל" בפתח תקווה, היה ידוע באהבתו המיוחדת לתלמידיו. הוא היה אוהבם כבניו ממש.

פעם אמר: "התדעו מהיכן קיבלתי את התכונה הזו? - מרבי".

בצעירותו ראה את רבו בוחן תלמיד, הרב שיבח את ידיעותיו והרעיף עליו אהבה גדולה. התעניין הרב נוימן אצל רבו: "מי התלמיד הזה?"

השיב הרב: "זה הבן של הקדוש ברוך הוא".

אמר הרב ניימן: "כן, כמובן, כולנו בנים של ה' - 'בְּנִים אֲתֶם לָהּ' אֱלֹהֵיכֶם' (דברים יד, א) אבל מיהו התלמיד הזה, מיהו אביו?"

"אמרתי לך: אבא שלו הוא הקדוש

מאומה, אבל הדבר אינו משפיע כלל על היחס שלי כלפיו".

אדרבה, מי שהוא בן עניים ראוי ליחס מיוחד. אומרים חז"ל (נדרים פא ע"א): "היזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה", ודורשים זאת מן הפסוק (במדבר כד, ז) "יִזַּל מֵיָמִים מְדֻלָּיו" - מהדלים והעניים ייזל 'מים', ואין מים אלא תורה.

הר"ן שם מביא שני טעמים: האחד, לבני עשירים יש כל מיני עיסוקים, אך לבני עניים אין אפשרות לממן את העיסוקים השונים, לכן הם פנויים להקדיש את כל זמנם ללימוד תורה. וטעם שני, "דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה" (תענית ז ע"א), והרי בני עניים הם שפלי רוח.

אותו מלמד תינוקות לא הסתפק בכך, אלא נקט בכל מיני שיטות חינוכיות כדי להאהיב את הלימוד על

"משיב הרוח" - נשבה הרוח, אמר "מוריד הגשם" - ומיד ירד גשם.

רב הסתקרון לדעת מי האיש. ניגש אליו ושאלו: "אמור לי, במה אתה עוסק?"

אמר לו: "מלמד תינוקות אני באחד הכפרים העניים".

העיסוק של מלמד תינוקות זוהי זכות גדולה. כך אמרו חז"ל (בבא בתרא ח ע"ב): "וּמְצַדִּיקֵי הָרַבִּים פְּפוּקָבִים לְעוֹלָם וָעֶד" (דניאליב, ג) - אלו מלמדי תינוקות". אך כמו בכל תחום, לא כל מלמדי התינוקות בדרגה שווה. לכן, התעניין רב אצל אותו מלמד תינוקות כיצד הוא נוהג עם תלמידיו.

אמר לו אותו מלמד תינוקות: "אני מלמד בני עניים כבני עשירים, בלי שום הבדל. היחס שלי שווה לכולם! מי שיש לו לשלם לי - משלם, ומי שאין לו לשלם - אינני לוקח ממנו

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

התלמידים.

היו לו בביתו מחילות של דגים, הוא היה לוקח לשם את התלמידים שסרחו או שלא גילו רצון ללמוד. באמצעות הדגים הללו היה קונה את ליבם ומקרבתם אל הלימוד.

עם זכויות עצומות שכאלה, אין פלא שתפילותיו נענו בשמים. בעת עצירת גשמים, כשלא הועילו תעניותיהם של ישראל, בא אותו מלמד תינוקות ובכוח תפילתו ביטל את רוע הגזירה וירדו גשמים בעולם.

פניני אור החיים הקדוש

הדרך לנצח במלחמת היצר

כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אִיבֶךָ וְרֵאִיתָ סוּס וְרֶכֶב עִם רַב מִמֶּךָ לֹא תִירָא מֵהֶם כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ הַפְּעֵלְךָ מֵאֲרִץ מִצְרָיִם (דברים כ, א).

כותב ה"אור החיים" הקדוש:

אולי שרמז הכתוב מלחמת האדם עם יצרו, ובא להסיר מלבבו מורד, ואמר וגו'.

פרשה זו - אומר ה"אור החיים" הקדוש - רומזת למלחמת היצר, שהיא המלחמה הקשה ביותר כנגד האויב הגדול ביותר של האדם.

במלחמה הזו יש לאדם שתי נקודות תורפה: האחת - הוא אינו מורגל בתחבולות ובטכסיסי מלחמה כמו היצר.

והשניה - הרכבת האדם היא באופן

היצר והרָפָה את חילותיו.

מה יהיה? האדם מרים ידיים, לא רואה שום פתח של תקוה. האדם הוא בשר ודם, היצר הוא אש, ואיך יוכל לגבור על היצר?

על כן באה התורה ומורה לאדם שלא ליפול לזרועות הייאוש, כי לעולם לא אבדה התוחלת והתקווה לעמוד כנגד היצר ולגבור עליו:

לא תירא מהם - הסר מורך מליבך.

כי ה' אלקיך עימך - אם היית נלחם כנגד היצר רק בכוח עצמך, אכן לא היית יכול לו, כי אין בך כוח לגבור עליו. אבל כיון שה' אלוקיך עימך - ה' יעמוד לימינך לגבור על היצר ולהכניעו, כפי שאמרו חז"ל (קידושין ל"ע"ב): "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו, שנאמר: צוּפָה רָשָׁע לְצַדִּיק וּמִבְקֵשׁ לְהַמִּיתוֹ" (תהלים לו, לב), ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אין יכול לו, שנאמר: ה' לא יַעֲזָבֵנוּ בְּיָדוֹ" (שם, לג)."

המעלך מארץ מצרים - הקב"ה מסיר את הקליפה מן הקדושה, וזהו סוד העלאת ישראל ממצרים, כידוע

שהיצר מפתהו ללכת אחר תאוות ליבו, והוא מונע את עצמו מלשמוע לדברי ה' ולמצוות התורה.

יתר על כן, בתחילה היו באדם כוחות של קדושה להילחם ביצרו, אבל לאחר שהוא נופל ברשתו של היצר ונכשל בחטא, נולדים בו כוחות הרע ונפשו מסתאבת, וכבר נחלש כוחו לעמוד כנגד יצרו.

וכך יש לפרש את הפסוק:

כי תצא למלחמה על אויבך - במלחמת היצר הכתוב מדבר.

וראית - בעיני רוחך את שתי חולשותיו ונקודות התורפה של האדם לעומת היצר.

סוס - הוא היצר הרע אשר הוא מלומד מלחמה ומוכן לקרב, "סוס מוכן ליום מלחמה" (משלי כא, לא).

ורכב - הרכבת האדם היא באופן שהוא הולך אחר תאוות ליבו.

עם רב ממך - אלו הם כוחות הרע שנוספו באדם מחמת חטאיו ומעשיו הרעים. ה"עם רב" - הוא "ממך"! האדם במו ידיו העצים את כוחו של

ליודעי חן.

היצר מערים על האדם. בתחילה הוא מפתה אותו בעבירות קלות שבקלות. האדם בטוח שהוא יידע לעצור בזמן. היצר לא נראה לו כדבר מאיים, הוא נדמה בעיניו ל"חוט של בוכי"א שאפשר לקרוע אותו בקלות.

אבל אחרי שנפרצה הפירצה - הוא כבר עלה על המידרון. הוא מתדרדר שלב אחר שלב! ההתדרדרות היא הדרגתית, משום כך הוא לא שם לב לדדור, עד שלבסוף היצר חזק כ"עבותות עגלה", כבר אי אפשר לקרוע אותו.

פרשה זו מלמדת אותנו יסודות חשובים במלחמת היצר, וחשוב לשנן אותם שוב ושוב.

כלל ראשון במלחמה הוא: דע את האויב.

צריך האדם לדעת כי מלחמת היצר היא המלחמה הקשה ביותר כי היא מול אויב מחוכם וערמומי מאין כמוהו, הפועל בתחבולות וטכסיסי מלחמה מחוכמים ביותר.

היצר יודע כיצד לצוד את האדם; תחילה על ידי דברים פעוטים, רק כדי לקנות אחיזה בנפשו של האדם. ואחרי שפתח את הפתח וקנה אחיזה בנפשו של האדם - דרכו של היצר סלולה.

וכך אומרים חז"ל (סוכה נב ע"א): "יצר הרע, בתחילה דומה לחוט של בוכי"א, ולבסוף דומה כעבותות העגלה, שנאמר 'הוי מִשְׁכֵּי הָעוֹן פְּחָבְלֵי הַשָּׂאָה וְכַעבוֹת הָעֲגָלָה חֲטָאָה' (ישעיהו ה, יח).

יסוד נוסף למדנו כאן: כל חטא מוסיף כוח ליצר ומחזקו, ובד בבד מחליש את כוחותיו הרוחניים של האדם.

אך מעל לכל ואחרי הכל באה התורה ללמדנו, כי אסור לאדם להתיימש ולחשוב שאין לו סיכוי מול היצר!

האדם לא לבד, הקב"ה איתו. "ה' אֵלֶיךָ עֲמֹךְ לֹא חִסְרֶת דְּבָר" (דברים ב, 4). בלי הקב"ה - אין כלום, ועם הקב"ה - יש הכל.

נמס - לא רק חור הפתח שנעשה בתוך הקרח נמס, אלא אף הקרח עצמו נמס והופך למים, עד שמתאייד ונעלם.

ויש פתח קטן קצר-מועד ממש - פתח שעושה האדם באצבעו בתוך שלולית מים. ברגע שמוציא את אצבעו מן המים - תיכף ומיד נעלם סימן הפתח כלא היה.

אומר הקב"ה: אני מבקש מכם שתפתחו לי פתח קטן, לא יותר מזה. אבל איזה פתח? לא פתח שנעלם, אלא פתח בר-קיימא. "פתחו לי פתח כחודו של מחט" - אומנם זהו פתח זעיר מאוד, אבל מעלתו היא בכך שהוא קיים ואינו נעלם, והקב"ה מבטיח שירחיב את הפתח עוד ועוד.

בלעם משבח את עם ישראל (במדבר כד, ה): "מה טובו אֶהְיֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁפָּנְתֶיךָ יִשְׂרָאֵל", ופירש רש"י: "על שראה פתחיהם שאינן מכווננין זה מול זה".

בלעם ראה את הפתח הקטן שעם ישראל פותחים - כפתחו של מחט, והקב"ה פותח כנגדם פתח רחב

ועל כך רומזת התורה: "כי תצא למלחמה" - עליך לצאת ממחשבות הייאוש, לסלק ממך את מורד הלב כנגד היצר.

לא דורשים מן האדם גדולות ונצורות. "כי תצא למלחמה" - אדם צריך לצאת ולפעול את הפעולה הקטנה שלו, לא יותר מזה, והקב"ה כבר ישלים את כל השאר.

אמר הקב"ה לישראל: "פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרוניות נכנסות בו" (שיר השירים רבה ה, ג).

ישנם כמה סוגים של פתחים. יש פתח של בור קטן, שיוצר האדם בתוך חול. הבור הזה מחזיק מעמד, עד שבאה הרוח ומכסה את הבור.

אבל יש פתח שמחזיק אף פחות זמן - פתח שעושים בתוך גוש קרח או שלג. בתוך זמן קצר מאוד באה השמש וממיסה אותו - "וְיָחַם הַשֶּׁמֶשׁ וְנָמַס" (שמות טז, כא). מעט חום והכל

כפתחו של אולם. לגבור על יצרו - כמו שאמרו חז"ל
 אם האדם מצדו יעשה מה שביכולתו, "הבא להיטהר מסייעין אותו" (שבת קד
 מובטח לו כי מן השמים יסייעו לו ע"א).

פרשה למעשה

מעלת הדיין הדן דין אמת

ח, טז"ז).

וְשִׁפְטוּ אֶת הָעָם מִשְׁפָּט צְדָק (דברים טז,

יח).

הדיין צריך לדון באימה וביראה, בכבוד ראש ובשיקול הדעת, מתוך מודעות לגודל האחריות המוטלת עליו להוציא מתחת ידיו דין אמת. וכך אמרו חז"ל (סנהדרין ז ע"א): "לעולם יראה דיין עצמו כאילו חרב מונחת לו בין ירכותיו, וגיהנום פתוחה לו מתחתיו".

העולם אינו יכול להתקיים בלי דין ומשפט.

מקום שאין דין ואין דיין וכל דאלים גבר - אין לו קיום, "איש את רעהו חיים בלעו" (אבות ג, ב).

וכך שנינו (שם א, יח): "על שלושה דברים העולם עומד: על הדין ועל האמת ועל השלום, שנאמר: 'אֱמֶת וּמִשְׁפָּט נְשֹׂלָם וְשִׁפְטוּ בְּשִׁעְרֵיכֶם' (זכריה

ואכן, חז"ל מפליגים במעלתו של דיין הדן דין אמת: "כל דיין שדן דין אמת

הקדוש כי בית דין של מעלה נקרא
'צדק'.

והנה אמרו חז"ל (ביצה טו ע"א): "כל
מזונותיו של אדם קצובים לו מראש
השנה". במהלך השנה האדם מקבל
מן השמים בדיוק כפי מה שנקצב לו
בראש השנה, לא פחות ולא יותר. גם
אם יתאמץ ויפעל בכל כוחו להגדיל
את הכנסותיו, לא יועילו כל מאמציו;
כל מה שירוויח מעבר למה שנקצב לו
- לא יישאר בידו.

ישנם דרכים ואופנים שונים להרבות
ממון. למשל - על ידי תביעה ממונית
בבית הדין. אדם טוען שחברו הזיק לו,
תובע אותו בבית הדין ודורש ממנו
סכום כסף גדול. הדיינים יושבים בדין,
שומעים את טענות שני הצדדים
ופוסקים את פסק דינם.

ועתה נתאר לעצמנו מצב שבו כבר

לאמיתו אפילו שעה אחת - מעלה
עליו הכתוב כאילו נעשה שותף
להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית"
(שבת י ע"א). וכן אמרו (סנהדרין שם): "כל
דיין שדן דין אמת לאמיתו - משרה
שכינה בישראל, שנאמר 'אֱלֹקִים נִצָּב
בְּעֵדַת יֵאל בְּקֶרֶב אֱלֹקִים יִשְׁפֹּט' (תהלים
פב, א), וכל דיין שאינו דן דין אמת
לאמיתו - גורם לשכינה שתסתלק
מישראל".

מי שזוכה לדון דין אמת - אומר ה"אור
החיים" הקדוש - לא רק נעשה שותף
לקדוש ברוך הוא במעשה בראשית
ומשרה שכינה בישראל, אלא נעשה
שותף לפסק שפסקו בבית דין של
מעלה.

ואלו דבריו: על הקב"ה נאמר (תהלים צו,
א): "יִשְׁפֹּט תִבְּל בְּצֶדֶק", ומובא בזהר

לרפואת
מינה בת מולוק

תורה. על ידי כך הם זוכים לא רק להוציא מתחת ידם דין אמת, אלא בכך הם פוסקים באופן שפסקו בשמים, וממילא לא ייגרם על ידם שיבוש במערכות השמים ואדם לא יקבל מעבר למה שנקצב לו.

זהו שאמר הכתוב: "ושפטו את העם משפט צדק", היינו שהדיינים בבית דין של מטה שופטים כפי הדין והמשפט ששפטו בבית דין של מעלה הנקרא 'צדק'.

קיבל האדם במהלך השנה את מה שנקצב לו מן השמים בראש השנה, וכאשר הדיינים מוציאים מתחת ידם פסק דין מעוות ומחייבים את הזכאי, מלבד מה שגורמים בכך לעיוות דין, שמוציאים ממון מן האדם שלא כדין, הרי הם מוסיפים חטא על פשע בכך שהם עלולים לגרום לשיבוש במערכות השמים, שבגללם אדם יקבל ממון מעבר למה שנקצב לו בראש השנה. על כך באה התורה ומצווה את הדיינים לרדת לעומק הדין ולדון לאמיתה של

כוחו של השוחד

שעברו על איסור תורה?

אלא, פעמים שהדיין לא לקח שוחד במודע, ובלא שירגיש אחד מבעלי הדין שלשל שוחד לכיסו, אולם גם שוחד כזה גורם לדיין להטות את הדין. רַבָּה של סביר, רבי משה זצ"ל, היה גאון עולם, וכשהיה יושב בדין ידעו שאר הדיינים שהפסק שלו הוא הפסק האמיתי שאין לזוז ממנו, והיו מבטלים

כִּי הַשְׁחָד יַעֲנֵר עֵינֵי חֲכָמִים וְיִסְלַף דְּבָרַי צְדִיקִים (דברים טז, יט).

אמרו חז"ל (כתובות קה ע"ב): "מאי שוחד? שהוא חד", ופירש רש"י: "הנותן והמקבל נעשים לב אחד", וליבו של הדיין נוטה לנותן השוחד.

נשאלת השאלה, איך התורה קוראת למקבלי השוחד "חכמים", "צדיקים", הלוא הם טיפשים גמורים, רשעים

את דעתם מפני דעתו.

פעם אחת הגיעו לפניו תובע ונתבע לדין. הוא האזין לטענות שני הצדדים ונטה להצדיק את התובע, וזאת על פי מה שמתבאר מדברי הרמב"ם. ואולם שני הדיינים האחרים התפלאו מאוד, שהרי ההלכה העולה מדברי הרמב"ם היתה הפוכה בדיוק. הביאו את ספר הרמב"ם והראו לרב את ההלכה המדוברת, אך הלה נשאר איתו בדעתו שמדברי הרמב"ם עולה שהצדק עם התובע, תוך שהוא דוחה את כל ניסיונותיהם להסביר את דברי הרמב"ם באופן אחר.

בינתיים החל הרב להרהר: "מה קורה כאן היום? אף פעם הדיינים לא עשו לי דבר כזה, לחלוק עלי ולדחות את דברי". הוא החליט להפסיק את הדיון, ולהמשיך בו למחרת.

שב לביתו והחל לחקור את הדין

ביסודיות, וגם עתה היה משוכנע שהצדק איתו. הוא התפלא מאוד: "מה קרה להם לחברי הדיינים? הנה ברמב"ם מפורש כמו שאמרתי! הנה יש גם ט"ז מפורש כדבריי" וכך המשיך להביא ראיות נוספות לדבריו, ואף העלה את הפסק על הכתב.

הרב היה נוהג - כפי שהיה מקובל בעבר - להריח טבק כדי להתעורר ולא להירדם, וכך לשקוד על התורה עד לשעות הלילה המאוחרות.

תוך כדי הלימוד, באמצע הלילה, נגמר לו הטבק, וכששפך את השאריות האחרונות שבקופסא לתוך אצבעות ידיו, הרגיש שמושהו מתקשקש בתחתית הקופסא. להפתעתו הרבה גילה שם מטבע זהב! החליט לשים את המטבע בצד כדי לברר למחרת בבוקר כיצד הגיע המטבע לקופסת הטבק שלו.

והוציאו את הדין לאמיתו.

זהו שאמרה תורה שהשוחד משפיע לרעה אפילו על דיינים חכמים וצדיקים, שלא ידעו כלל ממנו.

רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל מספר בספרו "אור לציון" סיפור ידוע מהתקופה בה היה הש"ך צעיר לימים ועדיין לא היה מפורסם כל כך בגדלותו, אם כי הכל הכירו בכך שהוא תלמיד חכם גדול:

בין שתי עיירות סמוכות התגלעה מחלוקת בנוגע לבעלות על שטח מסוים, והוויכוחים בין הצדדים לא פסקו. החליטו שני הצדדים, שבמקום להמשיך ולהתווכח, ולחיות בחוסר אהבה האחד עם השני, יתנהגו כמו שיהודים מתנהגים: לגשת לבית הדין, והדיינים יפסקו עם מי הדין.

כל אחת מהעיירות לקחה תלמיד חכם משלה, שייצג אותה וישמיע את טענותיה לפני הדיין.

אחת משתי העיירות היתה עירו של הש"ך, והם החליטו שהוא יהיה זה

וראה זה פלא! מיד כשהניח את המטבע בצד והמשיך ללמוד - שם לב שלא הבין פשט נכון ברמב"ם, ובוודאי שהצדק עם הדיינים. ברגע אחד נראו לו דבריהם נהירים ואמיתיים, עד שלא הצליח להבין כיצד מתחילה הבין אחרת.

למחרת, הגיע הרב לבית הדין, ושאל את השמש: "אתמול נתתי לך את קופסת הטבק כדי שתקנה לי טבק ותמלא אותה. האם קנית לי?"

"כן כבוד הרב", השיב.

"האם אתה בעצמך קנית?", שאלו הרב בשנית.

"לא", השיב. "במחילה מכבוד הרב, שני בעלי הדין עמדו בחוץ, ואחד מהם אמר לי: בשביל מה אתה עוזב את הדיינים? תכין להם קפה! אני אקנה לרב את הטבק".

"אוי ואבוי" אמר הרב, "הוא הניח לי שוחד בקופסא ובכך סילף את דעתי".

לאחר שהחזיר לו את המטבע סילק את עצמו מן הדין, והדיינים האחרים המשיכו את הדין, הצדיקו את הנתבע

ספר 'שפתי כהן' של איזה גאון אחד, והוא כתב לבאר את הרמב"ם בדרך אחרת, ומביאורו עולה שהצדק עם הנציג השני".

"והלוא אני הוא בעל ה'שפתי כהן'!" - חשב לעצמו הש"ך - "ואיך יתכן ששכחתי את דברי עצמי! אין זאת אלא משום שהיות ואני מבני העיר שאותה אני מייצג, הריני משוחד! כוחו של השוחד כל כך גדול עד שהוא גרם לי שאשכח את דברי עצמי!"

שייצגם לפני הדיין. העיירה השנייה לקחה תלמיד חכם שאינו מבני העיר.

שני תלמידי החכמים הרצו את טענותיהם לפני הדיינים, והללו ישבו ודנו בטענותיהם. לבסוף הצדיקו את הנציג השני.

הש"ך תמה על הפסק ושאל: "והלוא יש רמב"ם מפורש האומר כמוני?" נענו הדיינים ואמרו: "אכן הרמב"ם הזה קשה מאוד, אלא שלאחרונה יצא

שלא יופסדו המנהלים...

כתבת סיפרו "שמירת הלשון" נהג לכתת רגליו מעיר לעיר כדי למכור את סיפרו, שכן הרגיש כי מכירת הספר היא חלק מן המצווה, וכבר אמרו רבותינו (תנחומא עקב ו; ירושלמי פסחים פ"י ה"ה) שהמתחיל במצווה אומרים לו גמור, ויש לעשות מצווה בשלמות, כי אם חלילה מפסיק באמצע המצווה חס וחלילה נפסקים

צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף (דברים טו, ב).

מטרת בואו של האדם לעולם הזה היא כדי לעמוד בניסיונות. הניסיונות הם תמידיים, כל יום והתפקיד שלו, והמשימה שלנו היא לעמוד בניסיונות ולעבוד את ה' יתברך בשלמות.

שלמות עבודתו של ה"חפץ חיים" זצ"ל מהווה עבורנו דרך חיים ויש בה לימוד גדול לכל אחד. כאשר סיים את

ימיו בחצי ימיו.

הגם שהתרתי לו - לא הסכים...", ואומנם, רק לאחר שהשיג המנהל מפתח מיוחד לקרון המשאות וגבה ממנו את הכסף, הסכים החפץ חיים לעלות לרכבת ולנסוע בה.

זו היתה שלימות עבודתו של החפץ חיים, אשר רדף אחר הצדק, ומילא בשלמות את דבר התורה "צדק צדק תרדוף".

פעם הגיע לתחנת הרכבת כשברשותו משא ספרים במטרה לנסוע לעיר אחרת ולמכור אותם שם. בקרון הרכבת האחרון הניחו הנוסעים את משאותיהם ושילמו עליהם כסף, אך כשהגיע ה"חפץ חיים" הוא אחר מעט, וקרון המשאות כבר נסגר. עמד ה"חפץ חיים" בתחנה ולא רצה לעלות לרכבת.

הבחין בו יהודי אחד, ומיד הזדרז לפנות למנהל הרכבת ועדכן אותו: "יש כאן יהודי קדוש שלא הספיק להניח את משאו בקרון המשאות". יצא מנהל הרכבת מחדרו, פנה אל ה"חפץ חיים" ואמר לו: "אני מאשר לך לעלות לרכבת עם כל חבילותיך. אינך צריך להכניסם לקרון המשאות".

אמר לו ה"חפץ חיים": "תודה על נדיבות הלב, אולם אתה בסך הכל פקיד כאן. מנהלי הרכבת רצו להרוויח על המשאות, ואין לך אפשרות לוותר על כך".

השתומם המנהל ואמר: "אנשים מחפשים לנסוע בלי לשלם, ואילו הוא,

עבודת ה' מושלמת מחייבת את העובד להזדרז בעבודתו ולא להתמהמה ולהתעכב בעשייתה.

רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל סיפר, שפעם השתתף ה"חפץ חיים" בכנס רבנים, שבו נקבעו כל מיני תקנות לקהילה. כשהסתיים הכנס הבחין שה"חפץ חיים" ממחר מאוד לצאת.

שאלו על כך, וענה לו: "כתוב 'מוֹצֵא שְׁפָתַיךָ תִּשְׁמֹר' (דברים כג, כד), וכתוב 'כִּי תִדַּר נְדָר לְה' אֱלֹהֶיךָ לֹא תֵאַחַר לְשִׁלְמוֹ' (שם, כב) - זה עתה קבענו כל מיני תקנות, עלי למהר לשלם אותן!"...

"כבר?" - התפלא החתן - "חשבתני שמדובר לכל הפחות על עוד שבועיים ימים"...

ה"חפץ חיים" היה פועל כל דבר בשלמות ובזריזות, כדברי הגמרא שכהנים זריזים הם (ביצה יח ע"א).

"צדק צדק תרדוף" אינו מתייחס רק לעניינים של דין, אלא לכל המצוות והמעשים הטובים.

הוא מלמד את האדם "תרדוף" - אבל עד היכן? מתי צריך לחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, או שכר עבירה כנגד הפסדה, ואיך צריך לנהוג למעשה.

פעם נסע ה"חפץ חיים" זצ"ל לעיר פלונית ופגש בה את אחד מרבני ראדין. סיפר לו ה"חפץ חיים" כי בכוונתו לשוב היום לראדין, אך בערב

כשהיה ה"חפץ חיים" ראש ישיבה, היה ממונה על תשלום שכרם של האברכים וכל עובדי הישיבה. מנהגו היה, שכבר בחודש אלול היו מוכנות אצלו מעטפות למשך כל החורף, לתשלום עבור החודשים תשרי, חשוון, כסלו, טבת, שבט ואדר.

באחת השנים לא היה לו מספיק כסף עבור חודש שבט ואילך.

מיד אמר לחתנו שיתארגן לנסוע איתו למוסקבה כעת, שהרי התורה אומרת "בְּיֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרְךָ" (שם כד, טו) ו"לא תִּאָּחַר לְשַׁלְּמוֹ" (שם, כב), ומנהגו שלפני החורף כבר כל הכסף מוכן ואינו רוצה לעבור על מצוות התורה.

"בסדר" - ענה החתן.

למחרת כשהגיע אל ה"חפץ חיים" שאלו: "נו, האם הכנת את המזוודות? אנו נוסעים".

שלימות העבודה, וכמה עליו לדרוש מעצמו!

פן נוסף בגדלותו האמיתית של ה"חפץ חיים" בא לידי ביטוי בעובדה שדרש מעצמו פי כמה וכמה ממה שדרש מאחרים.

התורה הקדושה אומרת "שופטים ושוטרים תתן לך... ושפטו את העם" (דברים טז, יח), וביאר ה"כלי יקר": קודם כל תן לעצמך שופטים, ואחר כך תן לאחרים. "קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים" (בבא מציעא רז ע"ב) - קודם כל תקשט את עצמך, ואחר כך תוכל לקשט ולדאוג לקישוטיהם של אחרים.

הרב מפוניבז', רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, למד בטלז, בישיבתו של רבי אליעזר גורדון זצ"ל. הוא היה גאון עולם ועמקן גדול מאוד, וכששמע על ה"חפץ חיים", החליט לנסוע לראדן וללמוד אצלו.

כאשר שב הרב כהנמן אל הרב גורדון, ביקש ממנו מורו ורבו שיספר מה

הבחין הרב כי הוא עדיין שם. מאחר והרכבת לראדן כבר עברה לפני שעות אחדות, התעניין הרב: "מה אירע? רבנו אמר שהוא נוסע היום, האם היה שינוי כלשהו?"

השיב לו ה"חפץ חיים" בפשטות: "אספר לך מה אירע לי. הרכבת היתה אמורה לצאת בשעה ארבע אחר הצהריים. התפללתי מנחה בשעה מוקדמת, ובשעה היעודה שמתי פעמי לעבר תחנת הרכבת. בדרכי חלפתי על פני קבוצת בעלי בתים יהודיים, והם קראו לעברי: 'היי, יהודי, בא תשלים לנו מניין, שלא ניאלץ להתפלל ביחידות'.

"ברור היה לי שאם אשאר להצטרף למניין אפסיד את הרכבת, אולם אמרתי בליבי: הרי אני לבוש בגדי תלמיד חכם, ואם לא אצטרף אליהם, מה יגידו? 'הנה, אלו הם תלמידי חכמים... ולא יעזור לי אם אומר להם שעלי לנסוע לעירי. הם לא יבינו אותי! לפיכך ויתרתי על הנסיעה ונשארתי כאן ללילה נוסף..."

הרי לנו כמה צריך אדם להקפיד על

מבית הדפוס עם סיפרו 'משנה ברורה', והוא הקדיש את כל עיתותיו לעבור על החומר ולהגיה אותו משגיאות וטעויות, כדי שלא יהיה מקח טעות, שהרי כל מי שקונה מוצר רוצה לקבל דבר מתוקן, ואסור לו למכור ספר שאינו מוגה משגיאות... כשסיים ועמד לספר סיפורים נוספים, עצרו הרב גורדון ואמר: "זהו זה, מספיק, הבנתי מיהו האיש החפץ חיים. הוא גבוה מעל גבוה!".

הנה כי כן, תוכחה ליהודי צריך לדעת איך לעשותה, ועליה להיאמר מתוך רגישות מיוחדת במינה.

ראה על ה"חפץ חיים". סיפר הרב כהנמן: "מנהגו של החפץ חיים היה לומר בכל יום אחר התפילה כמה מילות מוסר נוקבות את הלב ויורדות עד התהום.

"באחד הימים שינה ה'חפץ חיים' ממנהגו ולא אמר את דברי המוסר הקבועים שלו. הוא הסביר, שאינו יכול לומר מוסר, מכיון שאתמול לא הספיק ללמוד בעצמו מוסר ולייסר את עצמו, ומי שלא קשט את עצמו אינו יכול לקשט אחרים!

"ומדוע לא למד מוסר? גם זאת אמר לנו. ביום הקודם הגיעה אליו חבילה

המבחן לפנימיות האדם

בעשות המצוה לכבד, אלא שצריך לכבדה ולהדרה. ולהוציא ממני שלהקל על עצמו יאמר: אין הכבוד אלא לבני האדם המתפתים בהבלים אלה, אך הקב"ה אינו חושש לזה, כי הוא מרומם מדברים האלה ונשגב מהם,

לֹא תִזְבַּח לֵה' אֱלֹהֶיךָ שׁוֹר וְשֵׂה אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ מוֹם כֹּל דְּבַר רָע כִּי תִעֲבַת ה' אֱלֹהֶיךָ הוּא (דברים יז, א).

כתב ה"מסילת ישרים" במידת החסידות (פרק יט): "הרי דעת שפתותיהם ז"ל ברור מללו, שאין די

לעיל (דברים יב, יא) נאמר: "וְכָל מִבְּחָר נְדַרְיָכֶם", ופירש רש"י: "מלמד שיביאו מן המובחר".

אומר הנביא (מלאכי א, ח): "וְכִי תִגְשׁוּן עֲוֹר לְזַבַּח אֵין רָע וְכִי תִגְיִשׁוּ פֶסֶח וְחֶלֶה אֵין רָע". יש כאלה שמקריבים קורבן בזוי לה' וחושבים בליבם: העיקר זה עצם הקורבן, מה משנה הכבוד והפאר שיש בו, וכי הקב"ה מחפש פאר ויופי?

על כך מוכיח הנביא: "הַקְרִיבֶהוּ נָא לְפִתְתָהּ הַיְרֵקָה אוֹ הַיִּשָּׂא פְּנִיָה". אם חטאת למלך ואתה מבקש לרצותו על ידי הבאת דורון, האם תעז לתת לו מתנה בזויה, שמוגשת באריזה פשוטה? ואם תעשה זאת, כיצד הוא יגיב - האם הוא יתרצה מהמתנה ויסלח לך על חטאיך? הרי אדרבה, תכעיס אותו עוד יותר ובכך תוסיף חטא על פשע.

וכבר היה לעולמים. קין והבל הביאו מנחה לה', הבל הביא מבכורות צאנו ומחלביהן, וקין הביא מן הפסולת, מפרי האדמה. ומה היה? - "וַיִּשַׁע ה'

וכיון שהמצוה נעשית לאמיתה די בזה".

יאמר האדם: וכי הקב"ה צריך שיכבדוהו ויפארוהו? וכי זקוק הוא לכבוד ולפאר של בני האדם? הרי הוא "מרומם מדברים האלה ונשגב מהם". אכן, הקב"ה הוא 'א-ל הכבוד', הוא מצידו שלם בתכלית השלימות ואינו צריך את הכבוד מאיתנו - אבל אנו מצידנו צריכים לכבדו. ומי שממעט במקום שהיה יכול להרבות - אינו אלא חוטא.

אמרו חז"ל (שבת קלג ע"ב): "זֶה אֵלֵי וְאַנְוֶהוּ" (שמות טו, ב) - התנאה לפניו במצוות; עשה לפניו סוכה נאה, ולולב נאה, ושופר נאה, ציצית נאה, ספר תורה נאה".

לא די בעצם מעשה המצוה, יש מעלה גדולה גם בחלק החיצוני שלה. הקב"ה מצידו לא צריך זאת, אבל כשאנו מייפים ומפארים את מעשי המצוה ואת חפצי המצוה - בכך אנחנו מבטאים את יחסנו אל בורא עולם.

נציג של אגודת חסד שאוסף מן השכנים מוצרים יבשים וקופסאות שימורים לחלוקה למשפחות נצרכות. אדם ניגש למטבח, פותח את הארון ונובר בין חבילות הוופלים וקופסאות שימורים, כדי לשלוף שתיים-שלוש חבילות וקופסאות שימורים. איזה מהם ישלוף ויתן לצדקה?

את המוצרים הטובים והמשובחים הלא ישאיר בארון, חבל לו לתיתם... הוא מחפש מוצרים שלא כל כך שמישים, או שתאריך התפוגה שלהם עומד להסתיים... במקום לזרוק את המוצרים הללו, הוא נותנם לצדקה...

יחשוב לרגע, איך הבל היה נוהג?

הוא בוודאי היה מושיט את ידו באופן טבעי דוקא אל המוצרים הטובים והמשובחים; אותם היה רוצה לתת

אֶל הַבָּל וְאֶל מִנְחָתוֹ וְאֶל קִזְוֹ וְאֶל מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה" (בראשית ד, ד-ה).

מדוע קין הביא מן הפסולת, וכי הוא סבל ממחסור? הרי היה לו עולם ומלואו, הכל עמד לרשותו! אלא, אם אפשר להביא משהו זול, חבל היה לו להביא דבר יקר. מדוע? כי לא עשה זאת מרצון ומאהבת הבורא, רק כדי לצאת ידי חובה בעלמא.

זהו המבחן האמיתי של האדם: כיצד אתה עובד את ה' ומקיים את מצוותיו - האם מרצון ומאהבת ה' או לשם יציאה ידי חובה ותו לא.

היסוד הזה מלווה את האדם בחיי היום יום שלו. בכל מעשה שהוא עושה - פנימיותו עומדת למבחן.

למשל: דופקים בדלת, בפתח עומד

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

בבית יש שטיח שהתבלה. האשה אומרת: הגיע הזמן להתחדש בשטיח חדש. ומה עושים עם הישן? חבל לזרוק אותו...

הוא אומנם התבלה, אבל עוד אפשר להשתמש בו, הוא לא יצא מכלל שימוש.

ואז הבעל מעלה רעיון: אפשר לתרום אותו לבית הכנסת, להציב אותו למרגלות ארון הקודש לשימושם של הכהנים העולים לדוכן...

הוא מרגיש 'נדיב', הנה הוא תורם מתנה לבית הכנסת... אך אוי לה לאותה נדיבות. אתה רוצה לרומם ולפאר את בית ה'? תביא את השטיח החדש והמפואר, לא את הישן והבלוי, כצעד אחרון לפני זריקתו לאשפה.

זה המבחן האמיתי של האדם, המעיד על פנימיותו ומלמד היכן הוא נמצא בעבודת ה' שלו.

למשפחות הנצרכות, לא את המוצרים שבין כה וכה יישארו בארון מחוסר שימוש.

היה יהודי צדיק שהיה דואג להצטייד בפורים בשטרות כסף חדשים מהבנק, כדי לתיתם לעניים כ'מתנות לאביונים'.

תאמרו: מה הנפקא מינה לעני איזה שטר הוא מקבל לידיו, הרי אין שום הבדל בין שטר חדש לשטר משומש? נכון שאין הבדל בערך הכספי שלהם, אבל יש הבדל בהרגשה.

יותר נעים לקבל ליד שטרות נקיים וחלקים מאשר שטרות ישנים ומזוהמים. כשרוצים לתת צדקה בהידור, צריך לחשוב גם על הפרטים הקטנים.

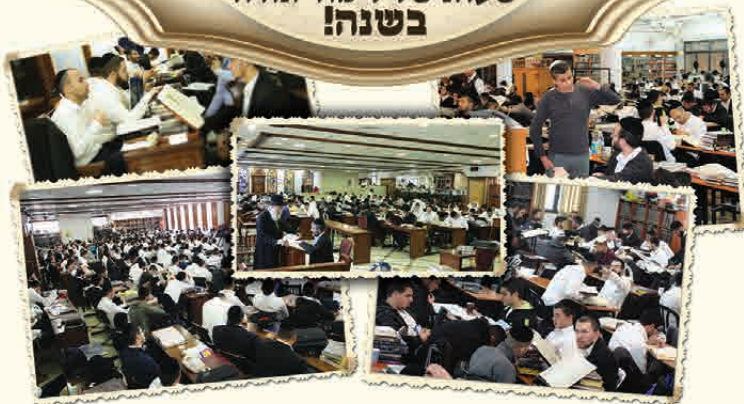
דוגמא נוספת:

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ- 10,555,000 שעות של לימוד תורה בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים 02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ויקאם הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,

אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,

התינוק נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל,

מוזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

תמר בת רגינה ז"ל, רחל בת נג'מה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,

יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל ת.נ.צ.ה